

MET TAPIJTEN OP ZEE !

door J.G. DE BROUWERE

Als je Spanje doorkruist bewonder je kilometers Zuid-Nederlandse wandtapijten (1). Ik vroeg me al altijd af, hoe ze dààr waren geraakt. Het toevallig lezen van een (niet gezochte) notariële akte van 1751 op het R.A.B. gaf me de oplossing. Wandtapijten werden niet naar Spanje over land gevoerd. Ze kwamen in Spanje langs de zeeweg toe. Volgt nu het verhaaltje dat ik las, in een akte verleden voor notaris François-Luc PILLE op vrijdag 16 juli 1751, en in het frans gesteld (2).

Op die bewuste dag kwam Sieur Norbert-François VAN STIJNEMEULEN naar de "notaris publicq", om een verhaal te laten akteren. Die VAN STIJNEMEULEN was niet de eerste de beste : hij was controleur van in- en uitgaande rechten van de Keizerlijke en Koninklijke Majesteit te Oostende. Waarom die voorname ambtenaar dat verhaal liet akteren is niet duidelijk. Maar er moet wel een bijzondere reden geweest zijn, daar hij aanbood zijn verklaring eventueel onder eed te bevestigen. VAN STIJNEMEULEN vertelt eenvoudigweg chronologisch, hoe de verscheping van een vracht wandtapijten van Oostende naar Cadiz werd geregeld. Die tapijten hadden beslist een zéér grote waarde, en de bestemming in Spanje moet wel een buitengewoon vooraanstaand persoon zijn geweest. Het is immers zo, dat de man die uit Brussel met de tapijten aankwam, niet minder was dan de griffier van de Soevereine Raad van Brabant.

Deze hoge ambtenaar, hij heette DE VOS, kwam op zondag Laetare 21/03/1751 's morgens te Oostende aan. Halfvasten belette hem niet onmiddellijk aan de slag te gaan. Tussen 10 en 12 in de voormiddag had hij reeds een schip gevonden dat hem goed scheen, een Deens fregat, - en hij had al een akkoord gesloten met kapitein Henri JACOBSEN en diens Oostendse commissaris Leonardo Balduino THUIS. Wij kennen nu ook de condities.

De prijs voor het opladen en verschepen van een kostbare vracht werd per gewicht vastgesteld, en nml. op één Spaans dukaat per honderd pond gewicht. Daar de tapijten in vier balen waren verpakt, elk 100 pond wegend, was het bedrag al gauw bepaald. Maar de kostbare vracht mocht niet in het ruim : ze moest in de kajuit van de kapitein worden vervoerd. Iedereen ging akkoord, DE VOS betaalde en keerde naar Brussel terug. De vier balen werden geladen, FOB.

De controleur van in- en uitgaande rechten had de opdracht de kostbare vracht uiterst zorgzaam in het oog te houden. En dat deed hij nauwgezet. Herhaalde malen herinnerde hij de kapitein en zijn commissaris aan de hoge waarde van de vier balen, en drong hij aan op een uiterste zorgvuldigheid bij het bergen van de belangrijke vracht. Ten slotte moest het schip, - de "George Willem", - Oostende verlaten. Maar voor het afvaren krom VAN STIJNEMEULEN aan boord van het fregat, om zich ervan te vergewissen dat de vier balen de verdiende zorgzaamheid hadden genoten. Hij kon vaststellen dat ze boven de zoldering van de twee aanpalende kajuiten van kapitein en stuurman waren geschoven. Dat bevredigde hem en het schip kon afvaren. De "George Willem" verliet de haven van Oostende op zondag 25 april 1751.

-
- (1) In de openbare toegankelijke koninklijke paleizen alleen zijn ze 1 kilometer 8 hectometer lang !
 - (2) Op zegelpapier 4 s. De akte maakt deel uit van de zeer belangrijke schenking die notaris VAN CAILLE aan het R.A.B. deed. De referentie is : R.A.B. Notariaat. Van Caille. Depot 1940, boek 33. Akte nr. 9. Vriend Jan COOPMAN leidde me daar naartoe.
 - (3) Het moet wel mogelijk zijn na te gaan wie de kostbare wandtapijten had besteld (ARA. Raad van Brabant ?), en of die vier balen daadwerkelijk te Cadiz aankwamen (de Spaanse archieven zijn doorgaans overcompleet bewaard gebleven). Maar dat ligt buiten mijn opzet, welk pas het vervoer, maar dan technisch, betreft.

150 JAAR OOSTENDSE HERBERGEN EN BROUWERIJEN
1645 - 1796 (3e deel)

door Julien VERHAEGHE

den KEYSER

Voor het eerst vermeld in 1650 in verband met de moord op Balthasar VICTORIN, herbergierster was toen Marie DE FILAIRE, echtgenote van Andries SEYS.

Vermeld in 1680, herbergier was toen Guillaume PRIEMAERT, er was ook één knecht.

Vermeld in 1684 in een proces over slagen aan Jo Cornelia DIRICXEN door dokter Antoon CLOU. Herbergierster was toen Cateline KEUNINCX, weduwe van Guillaume PRIEMAERT.

Vermeld in 1704 in een proces over het kwetsen van franse soldaten van het garnizoen door Oostendenaars, herbergier was toen Francis BAROEN.

Na 1790 zou deze herberg "het Gouden Hoofd" genoemd zijn, zie aldaar.

het LAMMEKEN

Eenmaal vermeld in 1697 in verband met een vechtpartij.

de LELIE

Voor het eerst vermeld in 1738 in een proces over diefstal, herbergierster was toen Marie VAN HOVE.

Vermeld in 1782 in een proces over de diefstal van een reiskoffer in deze herberg, herbergierster was toen de weduwe van Lambrecht VERPLANCKE.

LEOPOLDUS gelegen in (of dicht bij) de Dwarsstraat

Voor het eerst vermeld in 1650 in een proces over een vechtpartij waarin Philips DE WAELE werd neergestoken door Jacques DU CAMP en nadien overleed, herbergier was toen Jan Baptiste COSIJN.

Vermeld in 1715 in verband met een vechtpartij, herbergier was toen John CHEAPMAN.